Kódszám:

Državni izpitni center

M 1 0 1 1 3 1 1 1

TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV MINT ANYANYELV

1. feladatlap

Iskolai esszé (700–1000 szó)

2010. május 4., kedd / 150 perc

Engedélyezett segédeszközök:
A jelölt golyóstollat vagy töltőtollat hoz magával.
A jelölt két értékelőlapot és két pótlapot kap a vázlatkészítéshez.
Az elemző-értékelő esszé alapjául szolgáló szöveg perforált lapon van, amelyet a jelölt óvatosan kitép(het).

ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!
Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát (az erre kijelölt helyre ezen az oldalon és az értékelőlapokon)! Kódszámát a pótlapra is írja rá!

A feladatlap egy értekező és egy elemző-értékelő esszé szempontsorát tartalmazza. Az esszé terjedelme 700–1000 szó. Összesen 50 pont érhető el.

Töltőtollal vagy golyóstollal írjon a **feladatlapba**! Írjon olvashatóan, de ne csak nyomtatott nagybetűkkel! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd írja le újra! Az olvashatatlan esszét nulla (0) ponttal értékeljük. Dolgozata vázlatát írja a pótlapokra, de azt az értékelés során nem vesszük figyelembe.

A táblázatban jelölje x-szel a választott esszét!

értekező esszé	elemző-értékelő esszé

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

A feladatlap terjedelme 12 oldal, ebből 1 üres.

© RIC 2010

Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia

MELLÉKLET A B) CÍMHEZ

Figyelmesen olvassa el a szövegrészletet!

Mr. Antolini újra rágyújtott. Úgy bagózott, mint egy megszállott. Aztán azt mondta:
– Őszintén szólva nem tudom, mi a csodát tanácsoljak neked, Holden.
– Tudom. Nagyon nehéz nekem tanácsot adni. Pontosan tudom.
– Úgy érzem, hogy egy rettenetes összeomlás felé haladsz. De magam sem tudom, milyen felé... Figyelsz rám?
– Igen.
Szemmel láthatóan igyekezett koncentrálni, meg minden.
– Ennek az összeomlásnak talán az lesz a következménye, hogy harmincéves korodra egy kocsmában ülsz majd, és mindenkit utálsz, aki bejön, mert hátha kollégista korában futballozott. Aztán lehet, hogy annyira mégis hat rád a nevelés, hogy utálni fogod azt, aki úgy beszél, hogy tudhassa-mondhassa. De lehet, hogy valami hivatalban végzed, gemkapcsokat fogsz adogatni a legközelebbi gyorsírónak. Szóval pontosan nem tudom. De érted, hogy mit magyarázok egyáltalán?
– Igen, persze – mondtam. Tényleg értettem is. – De azzal az utálattal nincs igaza a tanár úrnak. Hogy én utálom a futballistákat, meg minden. Tényleg nincs igaza. Nem utálok én olyan sok embert. Legfeljebb csak rövid ideig, mint például Stradlatert, akit Penceyben ismertem, vagy azt a másik tagot, Ackleyt. Utáltam őket egy ideig, elismerem, de nálam ez nem tart nagyon soká. Ha elmúlik egy kis idő, és nem látom őket, ha nem jönnek be a szobába, vagy egypárszor nem látom őket az ebédlőben, szinte hiányoznak. Szóval így van. Szinte hiányoznak.
Mr. Antolini hallgatott egy darabig. Felugrott, beletett még egy jégkockát a poharába, aztán újra leült. Nyilván gondolkodott. Én meg egyebet se szerettem volna, mint hogy reggel beszélgessünk tovább, de Mr. Antolini begerjedt. Az emberek rendszerint akkor gerjednek be, amikor a másik nem.
– Na jó. Figyelj rám egy percig... Lehet, hogy ezt most nem tudom olyan kiválóan megfogalmazni, ahogy szeretném, de majd megírom neked levélben egy-két napon belül. Akkor majd minden világosabb lesz. De figyelj csak mégis ide. – Megint koncentrálni kezdett: – Ez az összeomlás, ami felé haladsz, egészen speciális összeomlás, iszonyú összeomlás. Aki összeomlik, rendszerint nem érzi, mikor ér a szakadék fenekére. Csak zuhan, zuhan lefelé. Ezt az egész összeomlást azoknak találták ki, akik az életben valami olyan után kutattak, amit a saját környezetük nem tudott nyújtani nekik. Vagy csak azt hitték, hogy nem tud nyújtani. És abbahagyták a kutatást. Abbahagyták, mielőtt még igazán elkezdték volna. Figyelsz?
– Igen.
– Biztos?
– Igen.
Felugrott, és még töltött egy kis whiskyt a poharába. Aztán újra leült. Sokáig nem szólt semmit.
– Nem akarlak elkeseríteni – mondta aztán –, de világosan látom, hogy szépen és nemesen haldokolsz, így vagy úgy, valami igen érdemtelen ügyért. – Furcsán nézett rám. – Ha leírok neked valamit, gondosan elolvasod? És megőrződ?
– Igen, persze. – Így is lett. Még most is megvan, amit írt.
Átment a szoba túlsó végébe az íróasztalához, és állva felírt valamit egy papírra. Aztán visszajött, és a papírral a kezében leült. – Csodálatosképpen ezt nem hivatásos költő írta, hanem egy pszichoanalitikus, Wilhelm Stekel. Itt van... Még mindig figyelsz?
– Persze, figyelek.
Ezt mondta: – „A serdülőre jellemző, hogy nagylelkűen meg akar halni azért, amiért az érett ember alázatosan élni akar.”

J. D. Salinger: Zabhegyező (részlet)
Európa Könyvkiadó, 2007. 223–225.

Üres oldal

Az alábbi két esszé közül válasszon egyet, majd választását jelölje x-szel a táblázatban!

A) „Az élet kísérlet arra, hogy az ideálból valóság legyen." (Németh László)

(Értekező iskolai irodalmi esszé Móricz Zsigmond Légy jó mindhalálig című regénye alapján)

Szempontok:

- Ismertesse a regény megírásának indítékait és témáját!
- Mutassa be a főszereplőt és családját! Bizonyítsa, hogy a kisfiú szorong a származása miatt! Mutassa be a családi nevelés következtében kialakult értékrendjét!
- Elemezze három példa alapján a főszereplő és a felnőttek világa értékrendjének ütközését! Fejtse ki e két értékrend lényegi különbségeit!
- Értelmezze a dolgozatcímet a főszereplő végső döntésének tükrében, majd fejtse ki véleményét a főszereplő életideáljáról!

B) »Bár az élet nagy kérdéseire soha nem kapunk választ, mégis jó feltenni ezeket a kérdéseket.« (Orhan Pamuk)

(Elemző-értékelő iskolai irodalmi esszé J. D. Salinger Zabhegyező c. regényének részlete alapján)

Szempontok:

- Ismertesse a szövegrészlet elbeszélésmódját, összegezze a közvetlen előzményeket!
- Mutassa be a regény ismeretében a főszereplőt, fejtse ki a beszélgetőtárs kiválasztásának okát! Mutassa be a szereplők viselkedését és a beszélgetés hangulatát!
- Vizsgálja meg a beszélgetőtárs két meglátását és a főszereplő reakcióját! Értelmezze a tanár által idézett mondatot!
- Foglaljon állást a dolgozatcím üzenetével kapcsolatban! Fejtse ki, Ön szerint mi napjaink *zabhegyező*inek a sorsa!

A szempontok sorrendjét nem kötelező betartania.

Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, valamint a stilisztikai és a nyelvi megformálásra!